

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 kr. — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy óra 1 „ — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetéseknél alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Helyezési díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

A felirati vita tanulságai.

A felirati vita sok szép épületes tanulságot tartalmaz.

A kormánypárt fennen hangoztatja, hogy a választások, melyekből a kormány óriási többsége származott, azt bizonyítják, hogy a magyar választók egyáltalában helyeslik a meghatározott irányt és mint példát hozott fel minket kik ellen csak oly erősen harczolt a kormány, mint az Ugron-párt ellen, és mégse birta megfogyasztani sorainkat

Bár ez tiszta igazság, azért még sem kértünk az előadó elismeréséből, mert oly súlyedtek hazánkban a politikai erkölcsök, hogy nem azt nézik az emberek, mi az igazság, hanem, hogy ki mondta? És abból, hogy ki mondta, mindjárt új fegyvert kovácsolnak a gyanúsításra: e rut szokásra, mely csak kivételképen létezett atyáink korában és a mely rut fogalom kifejezésére még szava sincs sok idegen nyelvnek és mégis óriásilag elharapódzott a mi társadalmunkban.

Előre is tudhattuk, hogy politikai következetességünk és tisztán körvonalozott elveink kormánypárti elismerése új gyanúsításra fogja készíteni azt a pártot, mely azt hiszi, hogy szolgálatot tesz a függetlenségi eszméknek, ha a szembeszökő tények mellőzésével a volt országgyűlés függetlenségi és 48-as párt nagy többségét és a jelen országgyűlés egyetlen számottevő független és 48-as pártját azzal gyanúsítja, hogy titkos illegitim ölelkezésben van a kormánypárttal.

Nem csalakodtunk feltevésünkben ma már egy magát függetlenséginek nevező napilap, egy mesteri kézre valló vezérczikke épen azt a gyanúsítást szórja ránk, mint a milyent szór a hirdeti Lueger s a magyarfaló és a klerikális összmonarchiát visszaállítani óhajtó pártok Bécsben s a néppárt sajtója Budapesten.

Hogy ezt Bécsben a magyar függetlenség ádáz ellenségei teszik, az természetes; — az már kevésbé természetes, hogy ugyanezt bármely színezetű magyar sajtó teszi, legyen bár néppárti; és legkevésbé természetes, sőt egészen más, mint természetes, ha a mult országgyűlés függetlenségi és 48-as pártjának másik arnyalata teszi.

Ha e gyanúsításnak a legcsekélyebb alapja lenne, akkor méltán megingathatná a választók bizalmát azokban, kik a függetlenség elveit vallják. de a gyanúsító társaság, melybe a mostoha test-

yérek beálltak, nyíltan bevallott magyar nemzetgyűlölő és magyar függetlenséggyűlölő jellege elég tisztán megmutatja, hogy mily czél lenne elérhető a gyanúsítással, melyet a mostoha testvér sajtója folytat.

Ezt azonban a függetlenségi választók már belátták és lehetetlen, — hogy mindinkább be ne látnak; ha nem így volna, elmondhatnók finis Hungariae, vége Magyarországnak!

A kormány előadójának dicséretére kellő választ adott pártunk hivatalos szónoka, nem is foglalkozunk többet sem a dicsérettel, sem a makacs gyanúsítással; nem is érdemes, hogy időnket töltsük vele,

De foglalkozunk azzal a furcsasággal, hogy a kormány győzelmét elveinek tulajdonítja és nem a hatalmi visszaéléseknek és a rengeteg pénznek.

Mily elvet hangoztatott a kormány párt? Mily elv felett döntött az ország?

Semmi elvet nem hangoztatott, — semmi elv felett nem döntött, még a 67-es alap mellett sem döntött az ország, mert a nemzeti párt is 67-es alapon áll és mégis alig fele került be e pártnak az országgyűlésbe.

Pedig a nemzeti pártnak más programja nincs, mint a 67-es alapnak nemzeti irányu fejlesztése, tiszta választások, nemzeti színű kardbojt és magyar katonai akadémia

Talán csak nem hiszi a kormánypárt, hogy az ország a mellett döntött hogy a 67-es alapot ne fejlessék nemzeti irányban, ne legyenek tiszta választások, ne legyen nemzeti színű kardbojt és ne legyen magyar katonai iskola?

Lehetnek sokan, igen sokan, kik a 67-es alapot nem tartják nemzeti irányban fejleszhetőnek és a nemzeti párt programjának e részét utópiának tartják, sokkal távolabb álló lehetőségnek, mint a mi pártunk programját, mert csak akkor lehetne a 67-es alap nemzeti irányban fejleszhető, ha a magyar függetlenség is kivivható lenne; és ekkor nem a 67-es alapot kijavított kiadásban, hanem az állami függetlenséget választaná a nemzet.

Lehetnek sokan, igen sokan, kik a tiszta választásokat nem tartják elérhetőnek a 67-es alapon, mert a tiszta választások ez alapot azonnal megszüntetnék, nem lehetvén elképzelhető oly ország, mely ha módjában van szabadon nyilatkozni a felől, hogy függő legyen-e vagy független? azt választaná, hogy függő legyen, tehát a 67-es alapon maradjon.

Lehetnek sokan, igen sokan, kik a nemzeti színű kardbojtot és a magyar katonai akadémiát nem tartják elég fontos kérdéseknek arra, hogy miattuk magát egy 67-es alapon álló nagyon tiszteletreméltó párt kormányképtelenné tegye a jelen viszonyok közt, mint a hogy tenni látszik, figura docet, hogy kormányalkotásra soha sincs meghiva, bár 67-es alapon álló kormány méltóbb, nagyobb tiszteletet érdemlő kezekben nem lehetne, mint gróf Apponyi Albertban.

Oly országban, melyben hónapokon át rendszeresen lehet gyanúsítani oly pártot, mely 73 kerületben küzdött a kormány ellen és szónokai híven teljesítik köteleességüket a parlamentben, minden irányban, csak azon izlés kielégítésében nem, hogy gorombáskodjanak, még ily országban sem volna található oly ember, ki jobb szeretné nem fejleszteni a 67-es alapot nemzeti irányban, nem állítani össze az országgyűlést tiszta választásokkal, nem váltani fel nemzeti színűvel a kardbojtot és nem teremteni egy magyar katonai akadémiát.

Ily ember nincs; és mégis a kormány győz; tehát nem a 67-es alap győz; nem is az elv győz, melynek hangoztatását minden kérdésben kerüli a kormánypárt, hanem a hatalom győz és a pénz győz.

Ez az igazság, de azért ez igazság hangoztatása nem elég arra, hogy egy felirati javaslat tárgyát képezze. Mi legálabb azt hisszük és ezért sok másról is szóltunk a királyhoz: szóltunk elveinkről, vágyainkról, meggyőződéseinkről s az ország helyzetéről.

Épületes volt a néppárt fellépése is; ők is erőszakoskodásról panaszkodnak, mint minden ellenzéki párt, csak hogy a néppárt elfel-jti, hogy mikép erőszakoskodott saját maga; a kormány testi erőszakkal, ő szellemével akárhol jártam, mindenütt a pokollal és elkarhozatással fenyegették a papok a szegény vallásos embereket, ha ránk szavaznak; nem tudhatjuk, hogy a néppárt hivatalos megszava volt-e ez, de én, ki a vallásos érzelmet soha egy perczig sem óhajtanám csökkenteni a népben, mindenütt mély megütközéssel láttam, hogy a néppárt akaratának vidéki végrehajtói a vallásos érzellemmel visszaéltek.

Mégis ma a püspökjelölt ábrázatu Molnár apát azt hangoztatta a Házban, hogy ők a magyar szabadságért harczolnak s a gyorsírók feljegyezték e szót derűltégg.

Kossuth Ferencz

Thaly Kálmán beszéde, az unjanczjutalék ügyében.

Debreczen, decz. 14.

(Folyt. és vége.)

Daczára ezeknek mondom, daczára annak, hogy kormánypárti képviselő állott az ünnepély élén, a közös hadsereg Komárom várában berekesztetett azon napra, azon napon látható irmag sem volt a várban sem tiszt, sem közember. Napiparancsban el voltak foglalva a várban egész nap, szóval az önk részéről meghívott közös hadsereg a barátságos meghívást a legridegebben utasította vissza. Hát vizsgáljuk csak, hogy miért? Én a katonai szempontból is akarom venni. Fajdalom, ha visszagondolunk azon időkre, a melyekre magyar ember könnyek nélkül soha sem gondolt volna vissza a brescziai hiéna, avéregző Haynan napjaira, ha olvassuk a halálos ítéleteket, azt találjuk, hogy a tabornoki rangot a kivégzettek egyikének sem adta meg, hanem mindazoknak a kik az osztrák hadseregben szolgáltak, az a k o r i rangja fordul elő a halálos ítéletekben, a minthogy a tabornoki rangot tudomásom szerint a magyar hadsereg tabornokai közül az osztrák katonaság hivatalosan csak egyetlenegy embernek adta meg, és ez épen csak Klapka György. Katonát talán az is tarthatott vissza, mondhatnók egy ilyen szoborleplezési ünnepélytől, hogy a táborok sem volt, hanem egy Rebellin-Tanácsnak a tagja stb. Igaz az hanem épen báró Haunay Gyula akkori fővezér és plenipotenciárius hivatalos okmányban adta meg Klapka Györgynek a tabornoki czímet elismervén, egyenrangú szerződő félnek, sőt mi több, mikor a komáromi capitulatio folyt és Klapka kifogást tett, hogy a várba menekült polgároknak is menteségük lehessen, kérdezvén, mi történik Ujházy Lászlóval, ki mint kormánybiztos ott működött és 1848-iki számos képviselővel azt mondta Hajnau: ha civilek, akkor nem tehetek semmit, adjon a tabornok ur nekik katonai rangot akkor úgy bánok el velük, mint a többivel, szabadon mehetnek és épen Haynau parancsára úgy járt el Klapka őrnagy, alezredesi és mint Ujházyknak is, ezredesi czímeteket adván a polgároknak s akkor Haynau küldött Passirscheinokat úgy nekik, mint a többi aktív katonáknak. Annaira elismerte tehát az akkori osztrák kormány Klapka tabornoki rangját, hogy az akkori osztrák fővezér intésére maga törzsi zti rangokat adományozott, mely rangok respektálva voltak az osztrák kormány által a kapituláció értelmében.

Nos t. képviselőház, így a katonai skrupulózitás is eltűnik itt.

Klapkát tabornoknak elismerték az osztrákok is, tehát csak úgy megjelenhetett és tiszteleggetett volna szobránál a közös hadsereg, mint bármely más tabornokénál, mert reményem, vitéségében nem kételkedik és nem is kételkedhetik senki, az osztrákok legkevésbé, mert ezek maguk sajnos tapasztalathól tudhatták, hogy mennyire vitéz ember volt. Itt tehát semmi ok sincsen, a miért távol maradhatott a közös hadsereg. A legudvariasabban meghívták szabadelvű párti részről és így biztosítva volt, hogy semminek is illoyalis dolog ott történni nem fog, szívesen fognak lattatni egy vitéz embernek, aki méltó példányképe lehet a vitézségben bárkinek is, és ő általuk is elismert tabornoknak volt a szoborleplezése, de mert az a tabornok hű magyar volt s a magyar szabadságért hősileg küzdött, az osztrák hadsereg nem akart tudomást venni róla. Az a csekély közlekedés tehát, a melyt a millennium alkalmából örvendetesen, tapasztaltunk egyszerre a legridegebb visszautasítással változott át az első alkalom után, a mely ridegség pedig annál elszomorítóbb, mert annak a hadtesnek az élén a melyhez a Komárom felmaradásával tündöklő hadtest tartozik, ép egy m. kir. főherceg áll.

Tehát a hagyományos szellem uralkodik most is, a millenniumi készülődés csupán seperata tünet volt, fájdalommal kell konsta-

tálnunk, hogy ott vagyunk a közös hadsereg és a lakosság többi részei közti idegenkedés tekintetében — legalább a magasabb tisztikar részéről — a hol álltunk a millenniumi ünnep ségek előtt. A komáromi eset a legerőteljesebb igazolás erre nézve. Az osztrák hagyományos szellemnek pedig, mi ezen padokon ülök csak nem lehetünk istápolói, sőt azt — mint a mi hadseregünkben — ha t. i. önállóan lehetne az a hadsereg — teljesen ide ért és oda nem valót, minden körülmények közt száműzni óhajtuk. Következésképpen ez is egy ok arra, hogy az unjanczokat ennek a hadseregnek meg ne szavazzuk.

Harmadik ok is van, még pedig igen lényeges, melyet már sokszor orvosi akarok ebben a parlamentben és a delegatióban. A katonai igazságszolgáltatásnak régi középkori módja ez, mely ott ma is fennáll és melyről elismerek a legmártírisabbak is, hogy az nem modern és hogy ezen a bajon segíteni kell. A mikor úgy ítélnék, hogy ugyanaz a védője a szegény delikvensnak, a ki vádolja, mikor a tárgyalások titokban mennek, azokról a közönség még utólag sem értesül. Mikor tehát ennyire középkori módszer van fenntartva egy néphadseregben, — mert hisz' az általános hadkötelezettség óta zsoldos jellege megszűnt, — akkor ezen az anomálián mindenestre segíteni kell. Utalok csak magára a legfelsőbb trónbeszédre, melyben ez a körülmény szintén meg van említve, tehát Ő Felsége maga elárulja, hogy hiszi az idő, hogy a kormány hason oda, hogy ez az abnormis állapot megszüntetessék és a katonai igazságszolgáltatás gyökeres reformoknak vetessek alá. Hiszen, t. ház, már 16 esztendeje annak, hogy ez a reform Oroszországban is keresztül vitett. Tehát mi hátrább vagyunk a félbarbarnak, ázsiaiának nevezett Oroszországnál.

Közelebről történt egy sajnos eset, melylyel az összes sajtó foglalkozott, mely szorosan összevág a katonai igazságszolgáltatás kérdésével. A bratkoviczei huszarak ügyét értem. Olvastuk, nem tudom mennyire hiteles, mert csak hírlapilag értesülhettünk, hogy egy Diószeghy nevű őrmester a legnagyobb vandalizmussal és kegyetlenséggel bánt folyton alárendeltjeivel a kik elvégre elkeseredésükben, — mert semmi panaszra nem bocsátattak — s nem tehetek egyebet, minthogy csak az embert összevagdalták. Tudom, hogy nagy vétkeket követtek el ezáltal a katonai fegyelem ellenében a végső kétségbeesés kényszerítette rá a szegény fiatal embereket. — Talán 16 volt azoknak a huszároknak száma, kik a hadi törvényszék előtt álltak. Mi történt velük, hitelesen ma sem tudjuk. A hírlapokból olvastam, hogy talán hármat halálra ítélték, hogy kétfőnek megfogtak kegyelmezni és egy lakot csak életével, a többi pedig, kit életfogytiglan, kit rövidebb tartamu várfogságra ítélték. — Megvallom, közönnetel venném, ha valahol felvilágosítást kapnék arról, hogy történt, mert ezen igazságszolgáltatás és a katonai törvénykezés középkorossága az oka annak, hogy ily esetek történhetnek, a nélkül, hogy a közvélemény értesülhetne is, hogy mi módon lakolhattak az illetők; kegyelem enyhítés-sorsukat, hány lakot életével, a többi örök fogságot kapot-e vagy mit?

Azt gondolom, hogy nekünk a kik megszavazzuk, — a kik t. i. megszavazzák — az unjanczjutalékokat, csak illenék és kéne tudnunk, hogy az önk által megszavazott unjanczokat hogyan lődözik föbe, hogyan ítélik örökös várfogságra, stb. (Igaz! Ugy van! a bal és szélső baloldalon.) Azonban ó-kori és titokzatos és középkori az eljárás, mely itt divatban van, hogy még ma sem tudhatjuk meg ezeket a dolgokat hitelesen. Ez is elég ok tehát arra, hogy az a középkorias katonai törvényszék, velencei úzék tanácsa ítélete az, én legalább és a velem egy elven levők egy unjanczot sem fogunk megszavazni. Mi a közös hadsereget illetőleg tehát ezen három okból megtagadjuk a kontingens megszavazását.

A honvédségre nézve azonban, mint említettem felszólalásom elején, másként gondolkodom. Ez egy nemzeti intézmény, magyar szolgálati nyelvvel, magyar vezényszóval és

ami még a mellett igen lényeges: a magyar kir. honvédség esküt tesz az alkotmányra, a törvényekre is, a mire a közös hadsereg még máig sem tesz esküt sokoldalú sürgetések daczára tehát amaz alkotmányos fegyveres testület magyar jelleggel.

A honvédség irányában erről az oldalról mi mindig rokonszenvvel viseltettünk, sőt nem elégedtünk meg annak mai fejlettségével — noha harczképeség tekintetében meg kell adni, hogy örvendetesen halad, — hanem óhajtottuk azt, mint számtalanszori felszólalásunk igazolja, egy kis hadsereggel kiegészíteni, nevezetesen önálló tűzérsséggel ellátni (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Egy hang a szélsőbalon: Nem enged a hagyomány.) Legutóbb a hírlapokban olyan felszólalás történt, hogy a honvédelmi miniszter ur csakúgyan szendékozik, elvégre a honvédséget tűzérsséggel ellátni, és már az idei költségelőirányzatban, vagy külön betérjesztésben ennek az új országyűlésnek — mert a hírlapok a régi országyűlés utolsó hónapjaiban beszéltek erről — lesz alkalmá meggyőződni arról, hogy a kezdő lépések már megtették. Azonban az a hír elhangzott és én eddig még a badott actában nyomát sem találtam a honvédtűzérssé szervezése és életbejuttatása csak kezdeményezésének sem. Pedig részünkről örömmel üdvözlők, mert az a kiegészítő mód, amely most van alkalmazásban, hogy pl. a komáromi meg a temesvári tűzérzredek bizonyos osztályai gyakorlatok alkalmával oda vezényeltettek a honvédséghez, még az nem jelent önálló honvédtűzérsséget. Mi a honvédségnél önálló vezérkart, önálló tűzérsséget és műszaki csapatokat óhajtanánk. (Helyeslés a szélsőbalon.) Csakis így lenne ezzel elérve az, a mit óhajtunk, hogy ezen az alkotmányra és törvényekre magat esküvel kötelező nemzeti intézményben egy majdan reméljük minél előbb felállítandó önálló magyar hadsereg magyárláthassuk. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) — Minthogy pedig mi sem eseményünkről nem teszünk le, azért igenis a magam és elvérsaim nevében van szerencsém kijelenteni, hogy a honvédség részére kívánt unjanczokat megszavazzuk.

Meg két jelentésről is szólt a t. előadó ur, a melyek közöttünk itt kiosztottak és együtt tárgyaltak a szoban forzó törvényjavaslattal. Az egyik az egyévs, illetőleg a második évet is fenyleges szolgálatban töltő közös hadseregbeli és honvédségi önkéntesekről szól és azoknak vizsgálatételei eredményéről. A számadatokat már előadta az előadó ur, a véderőbizottságban is tárgyaltunk és általában csak az konstatalható, hogy az arányok körülbelül a régié maradtak, nevezetesen a közös hadsereg önkéntesei közül még mindig sokkal nagyobb perzent bukik el, mint a honvédség önkéntesei közül — Ennek oka felett gondolkodtunk, nyomozódtunk, a véderőbizottságban is tárgyaltuk a múlt években az ügy és konstatalunk kell, hogy stagnáció van, vagyis az irányok változatlanok, feltűnő sok a közös hadseregnél elbukók száma, a honvédségnél elbukókhoz képest.

Itt legfőként két körülmény van, a mire az ember gondolhat, hogy abban ennek okát fellelheti: az egyik az, hogy talán a német nyelv nem tudása, vagy kevésebb nem tudása miatt buknak el többen a közös hadseregnél. A másik feltevés pedig az, hogy a közös hadsereg tanító közegei, tanárai nem fordítanak oly nagy gondot az egy éves önkéntesek tanítására, oktatására és begyakorlásra, mint a minőt fordítanak a honvéd tisztek. Ebben a kettőben kell rejlenie a hibának.

Nyomozódva az előbbi irányban, azt tapasztaltam, hogy egyes önkéntesi iskolái a közös hadseregnek olyanok, ahol nem tapasztaltam azt, hogy a német nyelv kellő nem tudása miatt vettelnének vissza az illetők. — Nem vonom kétségbe, hogy lehetnek és pedig nagy számmal, a közös hadsereg másnév ezredeiben olyanok, a kik nem tekintik a magyart olyan született rebelisnek, hogy tisztán a nyelvért vetnék őket vissza s kegyesen szeritenék a második szolgálati évre is bár

még mindig vannak ilyenek is, a kik így gondolkodnak.

A második ok, mely alkalmat ad arra is, hogy a honvédség harczképzettsége és szelleme felett általában összehasonlítást tegyünk a közös hadseregéhez képest és itt az eredmény határozottan a honvédség javára dől a másik ok az, hogy ott a legénységgel, az önkéntesekkel s általában a növendékekkel szeretettel bánik a tisztikar és sokat foglalkozik velük fáradságkímélés nélkül, ambíciójukat felkeltve, hogy igyekezzenek letenni a tisztvizsgát és tudjuk, hogy a magyar ember olyan, hogy jó bánásmód mellett nagyon sokat el lehet vele érni, azonban rideg, durva eljárás mellett a dacz fejlődik ki benne az alkalmatlanság helyett. Tehát a közös hadsereghez tanárok — a nélkül, hogy kivételét ne lehetne említeni, nem tennék rosszul, ha a honvéd-tisztikar tanári személyzete által követett módszerhez alkalmazkodnának, az eredmény talán a közös hadseregnél javulni fogna e tekintetben.

Az öngyilkosokról szóló jelentés a képviselőháznak határozata alapján beterjesztett és itt tárgyalatik. A képviselőház 1894. december hó 7-én tartott ülésében elhatározta, hogy a honvédelmi miniszternek köteleességévé tétessék, hogy erről a szomorú ügyről évenként terjeszsen be statisztikát. — Okul az szolgál, hogy az öngyilkosok az activ szolgálók között ugy a közös hadseregben, mint aránylag vége a honvédségnél is igen nagy számban, azt lehet mondani, hogy ijesztik nagy számban fordultak elő a közelebbi években. Tudom, hogy az átmenet a polgári élezből, a katonai életbe nagy változásokat idéelő egy fiatal ember életében, könnyen felfogható, ha némely sensibilis természetű egyénnek, különösen az ujonczbevonulások idejében, — a mint hogy a legtöbb öngyilkossági eset az első három hónapban szokott megtörténni, midőn a fiatal ember talán szeretteitől elválni nem tudván, e mellett a bánásmód is egészen más lévén, mint az, a melyet otthon tapasztalt, ezen körülmények összejátszása, némelyeknél egyebekkel is, idézi elő azt a szomorú tünetet, hogy a fiatal életet az illető könnyelműen elveti, a melyet pedig munkássággal a h a z á n a k, a c s a l á d n a k szolgálataiban kellene majdan el t ö l t e n i e.

Az öngyilkosság a mai társadalomban elő fog fordulni minden téren, a minthogy sűrűn fordulnak is elő, hanem mégis közel fekszik az imént vázoltak következtében az a gyanu, hogy az ujonczokkal való rossz bánásmód kerget sokakat a halálba, mert épen a beoktatási hónapokban történik a legtöbb öngyilkossági eset. Itt nem a tisztikart okozom, hanem az altiszti kart. Vannak abban oly elemek, a melyek valóságos gyönyörűket lelik abban, hogy a faluból bekerült egyszerű paraszt fiut vagy polgári fiatal embert a katonai dolgokban kimélet nélkül sanyargassák.

A múlt évben t. ház, a közös hadseregnél — a magyarországi ezredeket érve — 134 öngyilkossági eset fordult elő, a honvédségnél 52. Az idén mind a két intézménynél javultak a viszonyok valamelyest, mert a közös hadseregnél 123, tehát 11-gyel, a honvédségnél pedig a felénél is kevesebb az öngyilkosok száma, mert csak 25 öngyilkossági eset fordult elő.

Annyiban örömmel kell ezt konstatálnunk, hogy mégis fogy ez a csapás és kevesedik az öngyilkosok száma.

Azonban az arány még mindig elég nagy arra, hogy gondolkozóba essünk kivált a közös hadsereg nézve. A honvédségnél mégis úgy látszik, hatással voltak a törvényhozás termében elhangzott felszólalások.

Óhajtható volna azonban az, hogy az ujonczokkal szemben a bánásmód mindenütt javuljon s különösen a közös hadseregnél a tiszt urak, kivált az altisztek több türelemmel viseltesenek a legénység iránt, mert a humanus bánásmód mindenkor megtermi a magagyümölcsét.

Ezek azok t. ház, a miket ez alkalmommal el akartam mondani. Egyéb katonai ügyre nem óhajtok most kiterjeszkedni, hiszen majd

a honvédelmi költségvetés tárgyalásakor lesz arra módunk és alkalmunk. Most csak arra vagyok bátor kérni a ház igen t. elnökét, hogy ahhoz a kijelentésemhez képest, melyet nemcsak a magam, hanem elvtársaim nevében is szerencsés voltam tenni, hogy tudniillik mi részünkről, eivinkhez képest, az ugynevezett közös, tulajdonképen osztrák hadseregnek — Jókai helyes meghatározása szerint — ujonczokat egyáltalában meg nem szavazhatunk azonban a honvédség részére megszavazunk; méltóztassék ugy tenni fel a kérdést, hogy mi se legyünk elütve a szavazástól s mód nyílt-e arra, hogy az egyik kérdésre igen-nel, a másikra nem-nel szavazhassunk. Ezt a véderő bizottság elnöke is megvette. — Mint a véderőbizottság 28 számú jelentése mutatja, a bizottság a közös hadseregbe vonatkozó részt pedig egyhangulag ajánlja elfogadásra. Ugyanígy méltóztassék eljárni az elnök urnak itt a házban is. Különbösen ajánlom a t. ház figyelmébe azokat, amiket elmondani bátor voltam és azzal az óhajttal végzem, vajha e kérdésben az egész ház ugy járna el, mint ez a párt. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Kinevezés, választás utján.

— Saját tudósítónktól. —

H. Hadház, decz. 14.

(Folytatás.)

A városgazdai állás betöltésénél, dacára hogy a törvény félre magyarázhatlanul a képviselőtestület jogkörébe utalja a kijelölést, a jelenlegi városgazda kijelölését bár ez a képviselőtestület teljes egyhangúságával történt nem engedte meg, azt hozván fel okul, hogy fegyelmi vizsgálat van elrendelve, a mi tényleg ugy van, de tény az is, hogy e hozzáférhetetlen, tisztakezü, becsületességű s hűségű tisztviselő ellen nem hűlten kezeles vagy más e fele közérköcsbe ütköző vétség, hanem igen közönséges forma hiba miatt lett — feltűnő, hogy épen a választások előtt — a fegyelmi vizsgálat elrendelve.

Nevezetesen a számadását nem terjesztette fel a rendelt időre a megyére. S köztudomású tény, hogy az a számadás már fel van terjesztve s a késedelmezés vétkéből a legkisebb rész irható a városgazda rovására.

És tény, hogy a törvény nem állítja magától a fegyelmi vizsgálatot a jelölhetés elé, sőt kifejezetten intézkedik, hogy mi történjen, ha a fegyelmi vizsgálat alatt álló tisztviselő újra megválasztatik, vagy meg nem választatik.

Ezt mindenki tudta, csak az elnök nem akarta tudni, és mikor egyik intelligens városi képviselő, közbirtokossági jegyző tisztességesen, de erőlyesen követelte a képviselő jogának épségben tartását, az elnöki jogába avatkozásnak minősítette s egyenesen halgatást parancsolt rá, mindjárt kivezetéssel fenyegetve.

S mikor az elnök terrorizmusa előtt meg nem hajolva, kijelentette, hogy mint képviselőnek joga, sőt a jelen körülmények közt kötelessége beszélni: c s e n d ő r r e l l e t a r t ó z t a t t a s e z a k é p v i s e l ő a t i s z u j i t á s e g é s z f o l y a m a a l a t t t é n y l e g l e v o l t t a r t ó z t a t v a.

A minden szemérmét levetkező erőszakoskodásért bünyenyítő feljelentés tétetik a gróf elnök ellen.

A második tanácsosi állásnál ismét elkobozta az erőszakoskodó elnök a képviselő jogát, azon ürüggyel, hogy a jelölt fegyelmi vizsgálat alatt áll, holott a választás napján még sem maga az illető, sem az előljáróság hivatalos értesítést erről nem kapott s az illető még az nap tényleg fungált mint tisztviselő.

A választások szavazás nélkül történtek, nagyobbbrézt egészen olyan methodus szerint, a mint röviden a törvénybírói állás betöltésé-

né, t. i. a választó közönség tisztán, érthetően kiáltott egy nevet, az elnök pedig kijelentett megválasztottnak egy másik nevű jelöltet, a mit csak a közvelein közelben álló városi képviselők hallottak, mert a választók tömegét csendőrökkel kiszorította az elnök a városház mintegy 8—10 m. távolágban levő alacsony kerítésén kívül.

Jellemző epizódja volt az elnök eljárásának az is, hogy a 4-ik tanácsosi állásra kívül Gábor Lászlót nyilvánította megválasztottnak s mikor belül a tanácssteremben újra felolvasta a megválasztottak nevét és a függetlenségi pártához tartozó képviselők konstatálták, hogy az egész tömeg Egerházi Gábor nevét kiáltotta, erre mit sem adott; hanem felállt egyik jeles választója s annak a szavára rögtön kijelentette: no hát akkor Egerházi Gábor van megválasztva. Megjegyzendő, hogy ő egyiket sem ismerte, de azt hihette, ha már az ő embere is annak a javára szól, j o b b l e s z a z.

Természetes, hogy a választás ilyen módon lefolyása óriási elkeseredést szült a választók és nem választók pár ezerre tehető tömegében s hogy kitörésben nem nyilvánult ez az elkeseredés, a volt bírónak és a függ. párt egyik kiváló s tekintélyes vezetőjének köszönhető s a ki kijelentvén, hogy törvényes uton mindent el fognak követni, hogy a megsértett jogrend helyre álltassék; ugygalomra és szétszólásra kérték a népet, annyival inkább, mert ki volt adva a rendelet a csendőröknek, hogy a csoportosulást karhatalommal is akadályozza meg.

Még az nap este a képviselőtestület kétharmadának részvétele mellett a teendőket megbeszéltek s az egész választási eljárás megsemmisítését kéro felebbezés elkészítésére bizottság küldetett ki.

A legközelebbi vasárnapra pedig népgyűlés lesz összehíva.

Ime egy választás halvány rajza Magyarországon, az alkotmányos hazában, a szabadelvű párt uralma alatt, a mely párt a lelkiismeret és meggyőződés szabadságának védelmezésével kérédik.

Vajjon meddig megy még a hatalom; mig arra a tudatra ébred a magyar közvélemény, hogy igazság és jogrend nélkül nincs igazi haladás s igazi boldogság.

Vajjon meddig megy?

Feleljük meg, mert érdemes a felémítésre, hogy a képviselő testületben két harmad többségben levő függetlenségi párti képviselők, az itt vázolt minősíthetlen eljárás dacára is, az árvagyami állásra a jelenlegi árvagyamot, bár a kormánypárttal szavazott, ismét jelölték s meg is választották, holott a választási elnök egész törvénytelen eljárásának a czélja az volt, hogy azon tisztviselőket, a kik az ellenzékkel tartanak, a városházából kiküszöbölje. E czél érdekében dulta fel a város békéjét s sértette meg, hivatása s kötelessége ellenében, a közigazgatás érdekeit.

Számoljon érte a lelkiismeretével.

A ki különben azt hiszi ebből az eljárásból következtetve, hogy gr. Dégenfeld Pál egy Bánffy vágasu, vad erdélyi férfi, az nagyon csalódik. Csak makacs, mint egy gyermek s szófogadó, miat egy gyermek. Maga mondotta egyik lanácsos jelölése megtagadásánál, mikor egészen sarokba szorított: k ü l ö n b e n i s e r r e u t a s i t v a v a g y o k.

No hát pontosan végre hajtotta az utasítást,

Megvirad még valaha!

—y.

A nőegylet tombola-estélye,

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz 12.

Régi idők óta a debreczeni jótékony nőegylet mulatsága a legsikerültebb s legnépesebb szokott lenni.

Ilyen volt az is, melyet szombaton este tartottak meg az Arany Bika dísztermében Zsufolásig telve volt a terem előkelő férfakkal.

kik között rendkívül nagy számmal ott voltak városunk intelligens hölgyei remek toilettjeikben,

Mindenki izgatottan várta az első csemetét, mikor is kezdetét vette a tombola játék. Hölgyek, urak az asztalok mellett, mindenki előtt a sok tombolajegy, lesték mikor huzzák ki az ő számát, hogy elkiálthassa: ambó, ternó stb.

Soknak öröme volt, mert egymásután vitte el a szép nyereménytárgyakat, mások meg csak vártak, mikor jut nekik is valami, de hiába.

Az emelvényen, hol az értékes nyereménytárgyak voltak elhelyezve Veressné Szathmáry Teréz elnök, Berger Henrikné, Mayer Emilné és özv. Szabó Lajosné urnók foglalatoskodtak.

Két órán keresztül folyton hordták a szerencsés nyerők a tárgyakat.

A tombola nyeremény két ezüst gyertya tartó és egy remek kivitelű gyümölcstartó volt.

A nyeremények már mind elfogytak, csak ez a két tárgy volt még. Az egész közönség kíváncsian leste, — kik lesznek a boldog tulajdonosai az értékes tombola nyereményeknek.

Az ezüst gyertyatartók tulajdonosa Fráter Imre joghatalmú, a gyümölcstartó pedig Szabó Antalné urnó lett.

Ezzel véget ért a tombolajáték. — A nőgyűlés meg lehet elégedve úgy az anyagi, mint az erkölcsi eredménnyel. Hogy az eredmény várakozáson felül sikerült, abban Veressné Szathmáry Teréz elnök az érdem, ki lankadatlan tevékenységgel évek óta küzd, fáradságát egy élet ügyeiért.

Ezután kezdetét vette a táncz, melyen a Magyarok kitűnő zenéje mellett a reggeli órákig eltartott.

A kedélyes mulatságon jelen voltak:

U r a s s z o n y o k: Szabó Antalné, Szikszay Lajosné, Kölcsey Sándorné, Szikszai Szabó Jozsefné, özv. Szabó Lajosné, özv. Harsányi Sándorné, Rott Lipótné, Fráter Zoltánné, özv. Wimmer Jozsefné, Gaál Károlyné, (N. Károly), Berger Henrikné, Veressné, Szathmáry Teréz, Örvényi Ottóné, Mayer Emilné, Pallay Jozsefné, Kardos Lászlóné, Ujhazy Mária, dr. Varga Emilné, Joó Istvánné, Szalay Károlyné, Szigmeth Károlyné, Rotschnek V. Emilné, Muraközy Lászlóné, Sesztina Jenőné, Riesz Henrikné, dr. Brucknerné Szücs Mihályné, Farkas Mórné, Fried Lajosné, Berger Jenőné, dr. Balkányi Edéné, Berger Vilmosné, Varga Lajosné, Komlóssy Mihályné, Nagy Jozsefné, Szép Kálmáné, Békéssy Lászlóné, Szepessy Antalné, Szepessy Gizella, Jékey Istvánné, Börzsöny Jánosné, dr. Báthory Istvánné stb.

K i s a s s z o n y o k: Szabó Gizella, Szabó Ilonka, Szikszay Irén, Lussich Margit, Kölcsey Hella, Szikszay Szabó Lenke, Jablonczay Gizella, Szabó Irén, Harsányi Emma, Rott Rózi, Fráter Irma, Wimmer Ella, Gaál nővérek (N. Károly), Berger Margit, Mayer Olga, Joó Irma, Szigmeth nővérek, Rotschnek Róza, Kardos Ilonka, Szücs Viola, Farkas Erzsike, Fried Eta, Varga Irénke, Komlóssy Etus, Szép Ilonka, Békéssy Berta, Czégely Vilma, Telegdy Szeréna, Pribil Karolin, Börzsöny Irénke, Berényi Alice, Jékey Stefike. stb.

w — — f

Ujdonságok.

* **Hajdúvármegye holnapi közgyűlése** rendkívül érdekesnek és látogatottnak ígérkezik. A tárgysorozaton levő számos ügyek között van sok olyan, mely nagy fontosságánál fogva a megyei bizottsági tagokat nagy számban fogja bizonyára összehozni. Ugyancsak a holnapi megyei közgyűlésen töltik be a gróf Dégenfeld Pál lemondásával megürült b. ujjvárosi egyik szolgabírói állást is. A közgyűlés lefolyásáról lapunk holnapi számában közlünk részletes tudósítást.

* **Fadlallah utja.** A debreczeni mentelep parancsnoka, Fadlallah L. Hadad Mihály alezredes hosszú utra indul. A magyar és az osztrák földművelési miniszterek megbízásából Arábiába utazik, hogy az állami ménesek részére kiváló arab méneket vásároljon. Fadlallah január közepén kezdte meg több hónapig tartó útját, amelyben Gaudernach Frigyes főhadnagy Kis-Bérről és egy őrmester kísérik. Fadlallah távollétében Perczel százados, az eperjesi mentelep osztályparancsnoka, fogja helyettesíteni.

* **Csokonai kör felolvasó ülése.** A Csokonai kör legközelebbi felolvasó ülését e hó 18. tartja meg, a mely igen érdekesnek ígérkezik. Dr. Tüdös Kálmán tudományos előadást tart, Galánffy Lajos jónévű vidéki író több apró dolgozatával fog szerepelni, azonkívül Igmándi Miklós ismert poétától több költemény kerül felolvasásra, Sztancsekne Buday Etel ironónknak pedig egy kedves novelláját mutatják be. Valószínű, hogy ezeken kívül még zene szám is lesz.

* **A debreczeni kiállítók köszönete.** Azok a debreczeni lakosok, akik a millenniumi kiállításon mint kiállítók részt vettek, értekezletre gyűltek össze. Az értekezlet az iparoskör helyiségébe Kille Ede, Thisszen Arthur, Löfkovic Arhur és Zeling Ede hívták össze. Az értekezleten, melyen dr. Király Ferenc országgyűlési képviselő, kamarai titkár is megjelent, közepes számmal jelentek meg a meghívottak, akik elhatározták, hogy a városi tanácshoz, illetve a kiállítás debreczeni kerületi bizottságához egy köszönő iratot intéznek, viszonzásul ama valóban jótékony intézkedésért, amelyen a kiállításon való részvétel lehetővé tette; a felküldött tárgyak elhelyezésével járó mindennemű költséget pedig a kiállítók helyett maga viselte. Szántó Győző szövegezte s még az értekezleten fel is olvasta a köszönő iratot, amelyet a megjelentek határozatához képest monstre küldötség nyújt át Simonyi Imre kir. tanácsos, polgármesternek. A köszönőirat művészi kiállítását Zeling Ede eszközli, aki hasonló szép munkáival már több esetben érdemeit ki elismerést.

* **Megei közigazgatási bizottsági ülés.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 9 órakor, a közgyűlést megelőző napon, tartotta meg rendes havi ülését a vármegyeháza nagy termében gróf Dégenfeld József főispán elnöklete alatt. A közigazgatási ülésen az alispán a t. főorvos a kir. tanfelügyelő, a kir. pénzügyigazgató, az államépítészeti hivatal főnöke s a többi közigazgatási szervek fejei terjesztették elő mult óról szóló jelentéseiket. A jelentéseket, melyek jó világításban tüntetik fel a vármegye mult havi állapotát, vagy tudomásul vették vagy pedig ha intézkedés szüksége forgott fent, azt megtették.

* **Az Iparoskör gyűlése.** Az Iparoskör választmánya tegnap delutan Serly Ede elnök vezetése alatt gyűlést tartott, melyen dr. Király Ferenc orsz. képviselő is jelen volt. A kis ipar fejlesztése tárgyában tett előterjesztésre nézve a választmány kimondotta, hogy a kis ipar szervezését kiteljesítőket letesítése által szükségesnek tartja, másrésztől azonban ezen hitelszövetkezetek letesítéséhez a kormány által felajánlott 200-000 forintot elégtelennek tartja s a szervezet célszerűtlen keresztülviteléhez 1 millió kormánysegélyt óhajt s e célból megkeresi a ker. és iparkamarát, hogy a kormánytól eszközölje ki az óhajtott egy milliót. Határozattá vált, hogy a feyencz ipar korlátozása tárgyában, mely az iparosokra rendkívül káros, feliratot intéz az országgyűléshez. Az orsz. ipar egyesület megkeresésére elhatározta a választmány, hogy a kö-

mint testület rendes tagként hat évre belép az orsz. ipar-egyesületbe. A gyűlés végén Serly elnök üdvözölte Király Ferencet újból történt képviselővé megválasztása alkalmából, mely K. R. meleg szavakban mondott köszönetet s biztosította a kört további jóakarataról s partfogasáról.

* **Csokonai ünnepély a főiskolában.** Az ev. ref. főisk. Magyar Irodalmi Önképző Társulat decz. 12. szombaton az ev. ref. főiskola énekertermében Csokonai emlékünnepélyt rendezett, mely — egyes dolgokat leszámítva — sikerültnek mondható. Nagyon sokan örömmel nézték a főisk. ifjúság által a nagy költő emlékére szentelt ünnepélyt, de nagyon sokan voltak olyanok, kik nem lehettek ez örömelek részesei, kiket a főisk. énekerterm már nem fogadhatott be, mivel a meghívott hölgyközönség ülő helyeit (a rendezőség figyelmetlensége folytán) az apró-cseprő gyerekek már jó előre birtokukba vették s a mi több, még a terem ajtaját sem tudta a nagyszámban érkező vendég sereg kinyitni az ott zsufolásig összecsoportosult apróságától s így sokan kénytelenek voltak a második emeletre vezető garádicsok meggyalogolása után haza menni. Vajon nem lett volna-e célszerűbb az alkalommal az ünnepélyt a diszteremben megtartani? — Mi úgy hisszük, hogy a dalárda énekét — amely dalárdának kedvéért az ének terembe szorultak a vendégek — a diszterem kényelmes helyeiről jobban hallgathatták volna, mint onnan, hol az ember itt-ott végrendelkezésről gondolkozott! — A főiskola ifjúságának a mostani dolog legyen a jövőben irányadó. Ami magát az ünnepélyt illeti, arról dicérettel szólhatunk. A változatos program minden egyes száma messze tartotta a közönség unalmát s akit az a szerencse ért, hogy magának jó előre helyet kerithetett, gazdag emlékekkel távozott ezen ünnepélyről.

* **A debreczeni első takarékpénztár új jogtanácsosa.** Komlóssy Artur főjegyzővé történt megválasztásával lemondott a debreczeni első takarékpénztárnál viselt jogtanácsosi és jegyzői állásáról. A takarékpénztár igazgatósága ez állásokat tegnap töltötte be a midőn jogtanácsosává dr. Irinyi István fiatal ügyvédet, jegyzővé pedig Márton Imre ügyvédet választotta meg.

* **Becsületes megtaláló** Liederer Mihály helybeli nagykereskedő tegnap este a Bikában 2000 frt készpénzzel terhelt tárczáját elvesztette. A Bika szálloda egyik alkalmazottja találta meg a pénzt, a ki azt hiány nélkül átszolgáltatta a tulajdonosának. Liedermann 20 frttal jutalmazta a becsületes szolgát.

* **Hajtóvadászat a Cserén.** A debreczeni vadásztársulat f. hó 20. rendezte az első hajtó vadászatot a Cserén, a mely igen nagyszabásúnak ígérkezik. A vadakat 80 ember fogja felhajtani. Találkozás reggel 8 órakor a Nagy Cserén a szata csöszház-nál, az acsádi út mellett.

* **Muri a tüzoltóknál.** Vasárnap f. hó 20. a tüzoltóság a laktányán murit rendez. A tüzoltók murija a legkedélyesebb mulatságok közé tartozott mindig s így az most is föltötte érdekesnek ígérkezik. A murira a napokban küldik szét a meghívókat.

* **Nyugta,** 5 azaz ötforintról mely összeg mint nagyságos. Bekényi Péter ur által segély egyletünk javára felajánlott adományt hogy átvettem köszönettel elősmerem. Debreczen 1896 december hó 12. Vég h r. rkapitány.

* **A filléres bazár.** A Gönczi egyesület karácsonyi bazárja nagyon sikerülnek ígérkezik. A város legelső kereskedői legszebb árucikkeiket kölcsönzik oda az egyesületnek elárulás végett és pedig a mi fő: rendezésben mint ahogyan azt boltjaikban adták. A bazár folyó hó 19 és 20-án tart. Tizenkettedikén délelőtt tíz órakor nyílik meg a Rákoczy induló hangjai mellett.

* **Vakmerő betörés.** Vakmerő betöréses lopást követett el tegnap este a főtér egyik legélőkebb helyén eddig ösmeretlen tettes. — Schvarcz Danielnak a »Bika« szálloda épületében levő üzletének kirakatát törte fel s vitél értékes tárgyakat a tolvaj. A kirakatot ugyanis, mely most karácsony előtt még vasárnaponként sincs a rolloval elzárva — felfeszítette s onnan több értékesebb árut szedett ki. Kenderesi Sándor hetes este 6 óra után a kirakat vasredőjét beakarta zárni, akkor vette észre a lapost. Jelentést tett a rendőrségnek, mely a nyomozást megindította. Csodálatos, hogy a »Bika« épületében, mely a legélőkebb helyen áll, folytonos és nagy forgalommal bír, ilyen zavartalanul és olyan biztonsággal hajthatta végre gonosz munkáját egy bolhifeltörő.

x **Sz. Dávid István** vendéglőjében, holnap, kedden d. e. 10 órakor egy új fajta sör csapoltatik a gróf Schönborn Ervin uradalom sörfőzdéjéből, szakvéleményezés és borkostolás szempontjából.

x **Erdélyi aranybányászat.** Lapunk hirdetési rovatóban közöljük a »Foruna« aranybányászársaság hirdetését, melyre felhívjuk itt is olvasóink figyelmét. A társaság alapítói a lehető legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel oldották meg feladatukat, midőn megszerezték a Szent Endre nevű bányát mely a mellett, hogy aranyban gazdag, egyszersmind nagyobb minőségű zuzóérczet is tartalmaz. E bányában három egész esztendeig folytak a feltárási munkálatok, s 60.000 frtot meghaladó kiadásokat tettek a vállalkozók, hogy a bányát teljesen feltarják és átvizsgálják. Ezen munkálatok eredménye a lehető legkedvezőbb. Remélni lehet, hogy a banya, mely most már kellő üzemetőkével és berendezéssel is fel lesz szerelve, rövid idő alatt Európa legjövendőbb aranybányái mellé fog sorakozni. Mint a lapunk mai számban közölt hirdetésből kitűnik, a részvényeknek csak a felét bocsátják aláírásra, míg a másik felét az igazgatóság és az alapítók maguknak tartják meg. A részvények névértéken, 25 koronájával bocsátatnak ki és így a kevésbé vagyonosnak is módjában van egy jövendelőnek ígérkező vállalatban részt venni. Az aláírás deczember hó 12-étől 20-ikáig lesz és az aláírt összegek postautalványon is beküldhetők a hirdetésben megjelölt helyre. A további feltételek az aláírási felhívásból tudhatók meg.

* **Alföldi Károly** tánciskolájában (Péterfia 980. sz.) a II-ik tanfolyam decz. hó 14-én kezdődik. — Beiratások eszközölhetők ugyanott.

* **Iskola megnyitás.** Tisztelettel tudatom az érdeklődő t. cz. szülőkkel, hogy a n. péterfia utcai leányiskola I. II. és V. VI. osztályaiban a tanítást holnap kedden reggel ismét megkezdjük. S á f á r László tanító.

x **Balogh Gyula** fűszerüzletébe, nagyhatvan-utca, egy jó házból való 14—16 éves fiú tanulókat felvétetik.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, decz. 11.

Elnök: Berzeviczy Albert.

A felirati vitában elsőnek Smialovszky Valér, kormány, utána Sághy Gyula beszélt Apponyi javaslatát pártolva. A brányi Kornél először a külügyek-

ről beszélt, a melyet fagyosan hallgattak. Mikor áttért a kvótára, figyelmeztetett arra, hogy Ausztria így gondolkozik: 1867-ben endezolált állam voltunk és akkor igazságos kulcs volt a 30—70, most tehát, — midőn mindenneben tulszárnnyaltuk Ausztriát, nem lehet ez az arány igazságos (Óriási zaj egész szélsőbal kiabál: Eláll!)
J u s t h Gyula: Menjen Bécsbe, odavaló!

Elnök folyton eseuget, névszerinti megszólítással fenyegeti a zajongókat, folytonos előáll kiáltások.

P o l ó n y i Géza: Az a kérdés: szivarvágó vagy revolver? (Zajos derűtség, folytonos láрма és felkiáltások: R e n e g á t !)

E g y h a n g : Lueger! menjen Bécsbe!
A b r á n y i Kornél sápadtan hebegi: Ne nek-em itt van jogom beszélni és semmi féle zaj nem fog visszatartani, hogy meggyődésemet kimondjam! (Zajos eláll! eláll!)

Egy óra hosszat folytonos zajban, gunyos nevetés közt beszélt, végre keserves egy óra után befejezte beszédét s zajos H o c h ! kiáltások árjában elfulladva ült le, odakiáltva a szélsőbalnak:

Nagyon szabadelvűek vagytok!

H o r á n s z k y Nándor sürgős interpellációban adja elő, hogy a székely udvarhelyi kerületben úgy állnak boszut az ellenzékek, hogy üldözzik, kinnözzik. Adatokat olvas fel; melyek szerint egyik községben a csendőrök 48 embert minden felsőbb utasítás nélkül elfogtak napokon át étlen-szomjan tartottak, faggtak, kinnöztak, hogy miért lettek balpártiak. Mivel aztán fenyegették, kecsgették őket kaptak pálinkát, ott míg ők éheztek, a csendőrök a bírónál lakmároztak.

P e r c z e l belügyminiszter feleli. A Horánszky által megnevezett K o v á c s Sándor jobban tette volna, ha nem egy harmadiknak írja panaszokó levelet, melyekből itt interpellálnak, hanem hozzám hozzám fordul, már régen reparálva volna bajai, melyeket különben így is meg fog vizsgálni.

Ülés vége 2 órakor.

Elitelt próféta.

Budapest, decz. 14. (A Debr. ered. táv.)
Néhány héttel ezelőtt jelentették a lapok, hogy a görög rendőrség letartóztatott egy Krisztó-jannopolosz nevű apostolt, aki a világnak közölgő elmúltját hirdette, új vallást akart alapítani és mint új Messias, ahhoz illő sok épületes dolgot, jóslatokat a népnek. A rendőrség azonban nem hitt az új »prófeta« küldetésében s a patraszi törvényszék elé állította, mely egy évi börtönre ítélte és 5 évi rendőrfelügyelet alá helyezte. A szegény prófétának ilyen módon elegendő ideje lesz elmélkedni a világ megmentésén, amely nem akarta elfogadni az ő boldogító tanácsát.

Színház.

Furcsa háboru.

Szombaton páratlan bérletben Strauss remek zenéjű operettje a »Furcsa háboru« került színre majdnem egészen telt ház előtt. A páholyokon azonban meglátszott az ugyanakkor tartott négyzeti tombola estély hatása.

A darab nyomoruságos librettójaért a közönség a szép zenével és az előadók művészetével volt kénytelen magát kárpótolni.

Mindenekelőtt a darab hollandi vonatkozásaira van pár megjegyzésem. Mindaz, ami hollandus idézet előfordul a darabban, hibásan sőt helytelenül volt elmondva. — A hollandi dalok helyett pedig német couplékat énekeltek. Ez nem helyes!

Az előadók közül B. Ruzsinszky Ilona asszonyé az elsőség pálmája. Nagyon elemében volt. Gyönyörűen énekelt, mint mindig és elevenen játszott, mint nem mindig.

K á l l a i Lujának igen jó estéje volt. Csinos jelenség volt, ügyes mozgás és kellemes ének ellensúlyozta a costumjének hamis voltát.

Az urak közül legjobb volt S z i k l a y Miklós, a ki, leszámítva azt, hogy hollandusul nem tud, ügyesen játszott, szokott módon énekelt s egész este derűtségben tartotta a közönséget.

R u b o s Árpád kifogástalan lett volna csak ne táncolt volna, mert az úgy látszik nem kenyere. Legsikerültebb volt »Melamé ke ringó« élénklése, a melyet megújráztak s nagy tapsviharral jutalmaztak.

B e j c z i György remek hangja dacára élvezhetlen volt. Hideg mint a jég és nehézkes, mint valami fabáb.

L o c s a r e k n é e k nagy jstéje volt. Merészen kiaknázta szerepének komikai tartalmát s jókedve lévén, jó kedvre hangolta a közönséget is. Szerintünk lehetett volna dicséretesebb is.

Az apróbb szerepek kezelői is jól megállták a helyüket.

(Gr.)

Csokon szerzett vőlegény.

Tegnap délután nép és gyermekelőad isul S z i g e t i bácsinak azt a pompás komikus bohózatát adták elő teltebb házat érdemelt jó előadásban. — A szereplők valamennyien jó kedvvel játszottak, A b r a i Irént, — az alakját folyton változtató menyasszony aspiránst K á l l a y Lujza adta szép sikerrel, Gyönyörű hangja sokszor ragadta zajos tapsokra a közönséget s szívesen elnéztük neki a parasztnyecske és cigányleány szerepekben a tanusított némi járatlanságát. — Méltó partnere volt C s o n t a y a kitjátszott a nagybácsi szerepében S z i k l a y v a l a m i n t s o k z a j o s derűtséget keletett a kóbor színész-prókátor szerepében P ü s p ö k y. A többi szereplők, mint H a l m i M. K o m j á t h y, B e c z k ö y, L o c s a r e k n é, F. C s i g a h á z y E. szintén jók voltak.

A **gyerek asszony.** Tegnap este ifj B o k o r József ily című handabandázó »darab«-ját adták jobb ügyhöz méltó buzgalommal. Legyen róla elég ennyi.

Az új színtársulat. A debreczeni színház igazgatója már hetek óta szervezi a jövő szezon tarsulatát. A szervezés eddigi eredménye szép reménnyel telte. Komjáthy János eddig a következő erőket szerződtette; S u g á r Aranka primadonna, S e r f ö z e : Zseni szubrett, K á l l a y Lujza alt énekesnő, S z a b ó Irma naiva, L o c s a r e k n é komika, F o l l i n u s z n é drámai anya, B é k é s s y Gyula baritonista, H a d a y Sándor drámai és társalgási színész, F e n y é r i Mór karakter komikus, R á t k a y Sándor komikus, buffó, S z i k l a y Miklós komikus, T a n n a i Frigyes bonvivánt és szerelmes, B e j c z y György segéd tenorista. Egyik legkiválóbb tagja lesz a társulatnak a debreczeni közönség egykeri rajongott kedvence, az ismert nevű komikus S z a t m á r y Árpád, a ki jelenleg a vigszínház legkiválóbb tagja s a kit tegnap táviratilag értesített Komjáthy arról, hogy az összes szerződési feltételeit elfogadja.

Tudomány.

Sumer és akkád.

— Tanulmány az asszír történelem köréből. —
— Székfoglaló értekezés. —
Irtta és a debreczeni ev. ref. főiskola disztermében
1896. nov. 2-án felolvasta :

Ferenczy Gyula,

bölcészeti ny. r. tanár.

11.

S miért ne lett volna meg az ós írás mód a magyar földön is, ahol a legrégebb feljegyzések ez írásjegyek emléket és aakját fentartották s ahol még ma is egész makacs-sággal kerülnek elő újabb adatok mint p. u. a nagybányai régi anyakönyvekben talált feljegyzés, melyek ez ós magyar írásjegyek léte-lét igazolják?

Tekintve azon körülményt, hogy az írás feltalálás mestersége turáni eredetű s tekintve azt, hogy ugy a runák alakja, mint az orkhon tavak melletti uigur feliratok és az ugynevezett ósmagyar írásjegyek s maga a szumeri közt is alaki és tartalmi rokonság létezik: ki van zárva annak lehetősége, hogy itt valami durva csúszás vagy hamisítás forogna fent. S midőn egyéb tárgyi és nyelvi bizonyítékaink is vannak, mint a magyar nyelvnek rövni, irni szavai amelyekből a r u n a megfejtését is nyerhetjük; a Rof, Ruás, Réva nevek s különösen az a tény, hogy a rovásokra való írás még ma is divatozik népünk között, népdalaink énekelnek róla s a botokra való írás törvény szavunkkal¹⁾ is benső összefüggésbe hozható: nincs mit habozni tovább, azok után a bizonyosságok után, melyeknek az ós szumeri nyelv és írás adja meg az összekötő kapcsolatot és alapot be kell igitatni irodalom történetünkbe, hogy őseinknek saját írásjegyeik voltak, hogy ezek a jegyek benső rokonságban állanak a runákkal, uigur írásjegyekkel s azon ősturáni képirásból fejlődtek ki, melyek hűképét a sum-ri ós írás jegyek mutatják s melyek összefűzik a mai turáni fajok történetét az első civilizáció történetével.

Ide vezetnek a k ö z ö s v a l l á s m y t h o l ó g i a i elemeknek s faji rovásoknak gyökérszámai is.

Sőt még tovább is, a turáni törzsek közös tűzhelyéig, midőn vallásuk még egyformán csak v a r á z s l á s b ó l állott s legfeljebb csak a szellemek imadásáig emelkedett. Ez a vallás maradt meg a keresztény vagy más nagy történelmi egyházak miveltiségét által nemzett törzsekénél, mind e napig.

Ez es log által a kereszténységen a finnekénél a K a l e v á b a n, ennek emléket őriz nálunk a népnek babonája, kevés történelmi emlékek s a nyelv. Ezt a jó és rossz szellemek hitét vittek a szumeriek is magukkal a Tigris és Eufrates közi.

A turáni törzseknek s így a szumerieknek vallása is az őstűzhelynél a v a r á z s b a n állott. Az alsóbb fokú természetimádás folyamán az összes hit élet bizonyos jó és rossz szellemek körül forog. Ezeket kell megengesztelni, leküzdeni, jó indulatává változtatni s mindez történik a ráolvasások, varázsigék és dalok elmondásával, bizonyos többé és kevesebb jelképes cselekvések véghez vitelével. (Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

— A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —

1. Hrabéczy Antal és neje veszik özv. Hanka Leoné és tarsiától ezeknek tőczős-kerti szőlőjüket 3000 frtért.

2. Gál Lórá és neje veszik Németi Mihály és nejétől ezeknek ujnztású szántó földjét 155 frtért.

3. Tóth András és neje veszik özv. Bapó

¹⁾ Innét a pálcza törés maig is fennálló jelképes cselekvése, csak hogy ezekre a pálczákra nincs többé a tiltó parancs van az egyén épségét és szabadságát biztosító szer felróva.

Jánosné szül. Kiss Juliánna, Tóth Józsefné Bajdó Zuzsánától ezeknek 3 hold 300 □ öl ondódi szántó földjüket 1500 frtért.

4. Kecskés István és neje veszik Rácz Gábertől ennek ujnztású szántó földjét 223. frt 28 krért.

5. Nádasdi István eladja 108 □ ölet tevő téglás kerti szőlő földjének fele részét Nagy András és neje Hajdu Juliánna, másik fele részét Tóth István és neje Nagy Juliánnának 330 frt vételárért.

CSARNOK

A rabszolgák.

Irtta: Eckstein Ernő.

A »Debreczeni« számára fordította:

Dr. Kósa Zsigmondné. 10.

(Folytatás.)

Két nappal később volt Lucius Menenius fogadó napja a mikor barátait, tisztelői nagy számban keresték fel A volt consul és praetor kortársaihoz hasonlóan majdnem visszavonultan élt. — A kötelezettségek alól azonban melyek magas állásával jártak nem vonhatta ki magát egészen. Még napfelkelte előtt a virágokkal díszített atrium alig bírta a fehér ünneplői díszben megjelent sokaságot befogadni. A senátorok hiborszélű togija ott hullámozott a lovagokéval sőt a durva szövöttek se hiányoztak. A főszolga Heliodorus vezette ba a vendégeket buzgó-ágában egészen nekihevíülve mert Urok szerete itt nagyobb csodákaf müvelt mint másutt a büntetéstől felelem.

Camillus a quaestor egyike volt az utolsóknak kiket a háziur üdvözölt. — A javithatatlan korhelykedő a mult éjszaka is tivornyázott és aligha áldozta volna fel reggeli nyugalomát ha nem a köztisztületben álló Lucius Menenius fogadó napja lett volna. A háziur félíg tréfás szemre hányással illeté: fiát Cajust úgy mond a multkor elcsábitotta.

Ugyan Lucius, nevetett a Quaestor, büszke volt rá ha Bachus eme buzgó papját én neveltem volna. Ehhez azonban ugy nem értek! Cajusod előtt e különben diadalmas homlok szerenyen meghajolt. Fiad három hejett iszik — és ami fő — oly utánozhatatlan Kecscsel! még ittas állapotban is kecses maradt! Lucius Menenius a quaestor ezen szavai kellemetlenül érinték annál is inkább mert emlékezteték azon aláírás nélküli levél melyet alig egy napja kapott! «O Atya gondoskodj fiadról, veszeiyben forog!»

Cajust amint látszik ugy ismerték mint epicur lelkes hívét, még jobban meggyőződött arról amint kész akarva Cajusról hosszabban beszelt Quaestor Camillus meglehetősen rossz véleménynyel bírhatott az ifjuról, bár ezt az atya iránti tekintetből nagyon elburkolta ti kos gondolatai csak akaratlanul törtek utat egy-egy szóban, — Sőt még azt is észrevet-

te, hogy a Quaestornak esze ágában sincs feltételezni, hogy ő, fia könyelműségéről biztos tudomással ne bírna.

Tehát ezeket városszerte híresztelték? Csak ő Lucius Menenius, az atya tapogatózott ebdig a sötétben.

Ismét a rejtélyes levélre gondolva, nagyon nehezére esett ezen felfedezése. Vétkes elnézést vetett szemére magának — önkénytelen összeborzadt arra a gondolatra, ha még ma, ha röptön beszélne is fiával felvilágosításokat követelne tőle, nem volna a már késő?

(Folyt. köv.)

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként, sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat posta fordultáva küld: Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan eszközöltenek. (6)

1608—1896. v. k. sz.

Árverési hirdetmény

A debreczeni kir. járásbírósnak 28271/1896. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Molnár Árpád, b.pesti lakos részére Palaky Árpád, sámsoni lakostól 6 frt 42 kr. tőke, ennek 1895. évi szeptember hó 12 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 24 frt 40 kr. perköltség erejéig 1896. évi okt. hó 27-én bírólilag lefoglalt és 449 frt 50 krra becsült házi butorok és egyéb tárgyakból álló ingóságok **1896. évi december hó 17-én d. e. 9 órakor** kezdetét veendő és Sámsonban, alperes lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen a leg többet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi decz. hó 1-én.

Török Péter

bir. kiküldött.

Még csak néhány napig.

Huzás már 1896. december 28-án.

Magy. kir. jótékonycélu államsorsjáték

főnyeremény 60,000 frt.

Az összes nyeremények összege 160,000 frt.

Sorsjegyek á. 2 frtért kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, fél-emelet), a hová a megrendelt sorsjegyek ára postaltalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lottó-, sós- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi »Merkur«-nal és minden városban és nevezetesebb helységben felállított sorsjegyaruló közegnél. Budapesten, 1896. október hó 4-én.

Magy. kir. lottó-igazgatóság.

Karácsonyi OCCASIO

NŐI RUHA SZÖVETEK BEN.

Egy teljes ruha egész gyapju diszszel	1.25
Egy teljes ruha egész gyapju divat szövet diszszel	1.75
Egy teljes ruha 120 cm. Angol divat szövet diszszel	1.95
Egy teljes ruha egész finom divat szövet diszszel	2.40

BOSZNAY J. és TÁRSA Debreczen Kossuth-utca.

Szöllő és kajszin baraczk

telepnek kitűnő 65 magyar hold homok tagföld

eladó.

Fekvése az új Waggon-gyártól egy negyed óra, a létai ország-ut menten egy tagban.

Magántársulás lehetővé tétele végett parcellákban is adatik, azonban csak az esetre, ha az egész terület előjegyeztek.

Előjegyzés elfogadtatik **TARBAY JÓZSEF** ur órás üzletében, vagy a tulajdonosnál, Ispóty-utca 2023. sz. a.

Keszler A. műszerész,

DEBRECZEN, a kereskedelmi akadémia épületében.

Eredeti amerikai varrógépek,

angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Biczikli részek legolcsóbban csakis nálam kaphatók, valamint mindennemű javításokat műszerész műhelyemben pontosan mérsékelt árak mellett készítek

Varrógépek, kerékpárok, irrógépek, orvosi műszerek, fog-furrógép, vilanygépeket, múlábakat és mindenféle teshordó készülékeket mérték után készítek és javítok.

Nyilvános figyelmeztetés!

Az első egyedül álló varrógép- és kerékpár műszerész javító műhelye törvényes iparral egyedül Debreczenben.

Első debreczeni

Plissé és gouverirozó intézet.

Gyorsan és pontosan készít

báli és alkalmi ruhákhoz Szövet, Selyem és Gázkelmek

Plissé és gouverirozását

fenálló és gömbölyü ránczokban

RÓZSA LAJOS

női divat terme

DEBRECZENBEN, kistemplom-bazár.

„FORTUNA“ Aranybánya-Részvény-Társaság.

PROSPEKTUS.

„Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság cég alatt az évi november hónap 19-én Tokaji Nagy Lajos kir. közjegyző közbenjöttével és hivatalos helyiségében

2,000.000 korona teljesen befizetett részvénytőkével

részvénytársaság alakult, melynek célját az erdélyi elhanyagolt aranybánya ipar fellendítése képezi, első sorban pedig a Szent-Endre nevű aranybánya megvétele és kiaknázása.

Erdélyben kétezer esztendő óta foglalkoznak az emberek aranybányászattal s egész nagy vidék kizárólag abból él. Ennek dacára a bányászat a legihetősebb módon primitív. Egy bányának sines üzemi tőkéje, egynek sincsenek gépei, a zuzómalnok pedig oly tökéletlenek, hogy a kőben levő aranyat több mint fele veszendőbe megy.

S ez eljárás mellett is több mint 14 métermáza aranyat produkál három millió korona értékben az a kicsiben való bányászkodás, melyet apró emberek, iparosok, parasztok tartanak fenn. Csak néhány bánya van erősebb, még pedig külföldi kezekben. E külföldiek, nem ismerve a viszonyokat, néhány gyengébb bányát vásároltak össze s ennek dacára is nagy jövedelmeket értek el, 20-30 százalékot osztottak föl, sőt annál többet.

Ideje, hogy a hazai tőke ezekkel a bányákkal foglalkozzék, sőt kötelessége, mely kötelességnek teljesítése nagy anyagi hasznot is biztosít.

A társaság, mely az imént megalakult, a Szent-Endre-bánya megvételére szerződést kötött, s első sorban ezt a bányát szándékozik üzembe venni. E bánya Bucsum községben fekszik, Abrudbánya város közvetlen közelében. Tözsomszédos a Szent-Endre bányával a Concordia-bánya, mely több millió forint értékű aranyat adott. A Concordia-bánya részvényesei jobbra vidékbeli parasztbányák, üzletkéjük nincs, mert a nyert aranyon minden héten elosztanak s gépeik sincsenek, mégis husz esztendőn keresztül évente 400-600.000 koronát osztottak egymás között tiszta haszon gyanánt.

A Szent-Endre bányában ugyanazon aranyerek jönnek elő, melyek a Concordiában s az új társulat megfelelő üzletkéjével és a legújabb rendszerű zuzómalnokkal fogja folytatni az üzemet.

Nyolc aranyér fel van már a Szent-Endre bányában tárva, mind olyanok, melyek a Concordiában is ismeretesek, s melyek emitt is aranyban gazdagok, s ugyanolyan aranyminységet fognak adni, mint a Concordia.

E bánya fölött St. Ludwig Rainer bécsi ismert szakértő és volt aranybánya-igazgató, ki azt kétszer is megvizsgálta, következő nyilatkozatot teszi:

„Az V-ik telérről jelentésemben befejezett s általam sajátkezűleg leszedett anyag 23 gr. finom aranyat adott egy tonnára, melyből 17.4 gr. foncsorítható arany volt 28.53 forint értékben, 5.6 gr. pedig kötött állapotban levő arany 8.40 frt értékben. Gyakorlatban ebből 70% azaz 25.85 frt érték lesz kinyerhető.

Ugyancsak ő a következőket írja:

„Tőkével rendelkező és ésszerűen vezetett bányavállalatok számára Erdély rendkívül hálás talaj, csak érteni kell bevárni türellemmel a kedvező pillanatot, s adandó alkalommal gyorsan csatlakozni. Azon szilárd meggyőződéssel zárom jelentésemet, hogy Szt. Endre bánya rövid idő alatt az ország nagy és jövedelmes bányavállalatai közé méltán lesz sorolható.”

A bánya öt közép bányatárból áll s több mint 75.000 m² területtel bír, úgy, hogy sok esztendőre elegendő zuzóanyagot bír szállítani.

A „Fortuna“ részvénytársulat 2.000.000 korona alaptőkével alakult meg, úgy, hogy elegendő üzleti tőke álljon rendelkezésre és a szükséges gépek, zuzómalnok a legjobb rendszer szerint megépíthetők legyenek. Az alakuló közgyűlésen az alulírott igazgatóság és felügyelő-bizottság választotta meg.

A zuzómalnok úgy lesznek berendezve, hogy naponta 80 tonna érczet dolgozzanak fel.

E művelet mellett a társulatnak rendkívül fényes prosperálás ígérkezik. A minden kétséget kizáró fenti adatokra támaszkodva, a várandó haszon a következő számtételeket mutatja:

Egy tonna ércz átlag 51 korona 70 fillér
értékű aranyat ad, vagyis 80 tonna ércz 4136 korona — fillér értékű aranyat.

Tonnánkénti költség (az összes kiadások be-
dásával) 12 korona = 960 korona — fillér

Marad naponta 3176 korona — fillér

Ez kitesz 350 munkanapon át (az üzem folytonos) kerek 1111, 600 koronát.

E számításnál azonban csak a zuzóérczben található arany vétetett tekintetbe; mind a mellett egy a Szent-Endre bányában mint a tözsomszédos Concordiában tömördek szabadarány fordul elő. Ha tehát ennek értékét a fenti összegnek csak 25%-ával számítjuk, vagyis 277,900 koronával, akkor is mindezek szerint 1381,500 koronányi évi tiszta haszon mutatkozik.

A nyereség porarany e számításban szintén nem vétetett tekintetbe. Ennek értéke is emelni fogja a fenti összeget 8-10%-kal. Ha tehát a várandó évenkénti tiszta hasznot

1.200.000 koronára

teszszük, úgy ez szigorúan szolid alapon nyugszik, minden előre nem látottak tekintetbevétele mellett. Ezek szerint minden kétséget kizáróan a részvénytőkének 60%-nyi jövedelmezősége tőkéletesen biztosítva mutatkozik.

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság az alakuló közgyűlésen elfogadott alapszabályok szerint 2.000.000 korona teljesen befizetett alaptőkével, egyelőre 30 évi időtartamra alakult meg. E 2.000.000 korona részvénytőke felosztatik 80.000 darab 25 korona névértékű részvényre.

Az osztalék felosztása, valamint a társaság nyilvános tanácskozásai minden négy hónapban történnek, és az eredmény az összes magyar, osztrák és németországi nagy lapokban fog közzététetni.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Hg. Batthyány-Strattmann Ödön, Böer Béla, Gr. Festetics Géza,
elnök. Abrudbánya polgármestere.

Gr. BERCHTOLD MIKLÓS, HAMMOND EDUARD P. T., LANGERMAN JAMES W. S.,
az északamerikai Egyesült Államok San-Franciskóból,
volt főkonzulja.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Kálnoki Henrik, Hoitsy Jenő, Grátzy János.
elnök.

Aláírási felhívás.

E prospektus alapján alulírott syndikátus az évi november 19-én 2.000.000 korona teljesen befizetett részvénytőkével megalakult és a budapesti ke. eskedelmi- és váltótőrvényszéknél bejegyzett

„FORTUNA“ Aranybánya-Részvény-Társaság

40.000 drb. 25 korona névértékű részvényére ezen el. aláírási felhívást bocsátanak ki.

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság 2.000.000 korona alaptőkével egyelőre 30 évi időtartamra alakult meg. E 2.000.000 korona részvénytőke felosztatik 80.000 darab 25 korona névértékű részvényre.

A részvényeket 25 koronájával = 12 frt 50 kr. bocsátjuk a közönség rendelkezésére, ho y így a kevésbbé vagyonos közönség is részt vehessen ezen nyereségteljes vállalatban.

A Szent-Endre bányából származó aranytartalmu kővek példányai a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság irodájában Budapest, V., Fűrdő-utca 4. sz., a hivatalos órák d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig megtekinthetők.

A részvénytársaság 80.000 darab részvényéből részben az igazgatóság, részben pedig az alulírottak által képviselt syndikátus 40.000 drbot egyelőre magukna. tartanak meg.

Az aláírások a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság részvényeire folyó évi

december hó 12-től bezárólag december hó 20-áig

tartanak. Aláírási bejelentéseket és befizetéseket elfogad a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság irodája. Budapest, V., Fűrdő-utca 4.

Az aláírásnál minden egyes aláírt 25 korona = 12 frt 50 kr. névértékű részvényre 12 korona = 6 frt fizetendő le. A többi 6 frt 50 kr. egy hónappal később, vagyis 1897. január 15-ikéig teljesítendő. Az aláírók jogosítva vannak azonban az egész részvényösszeget is azonnal lefizetni, mely esetben a végleges részvények is megjelenésük után azonnal kiszolgáltatnak.

Magától értődik, hogy az alulírottak által képviselt syndikátus fenntartja magának azt a jogot, hogy az aláírásokat a jegyzések mérve szerint lecsúszltsa. A jegyzésekre esetleg jutó részvények mennyiségét lehetőleg gyorsan fogja az aláírókkal közölni.

Budapest, 1896. december hónapban.

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság syndikátusa.

1896. december

A „FORTUNA“ ARANYBÁNYA-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG részvényeladási syndikátusának

BUDAPESTEN,
V., Fűrdő-utca 4.

Alulírott a mellékelt prospektus és aláírási felhívás értelmében a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság részvényeiből ezennel drb. _____ azaz _____ drb 25 korona névértékű részvényt veszek és kötelezem magamat jelen aláírással egyidejűleg minden 25 korona névérték után 12 koronát, összesen _____ koronát a további részvényekint 13 koronát, azaz _____ koronát, pedig legkésőbb 1897. január 15-éig a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság hivatalos helyiségében (Budapest, V., Fűrdő-utca 4. sz.) készpénzben lefizetni.

Aláírási: _____

Czim: _____

Ez a levél kellelőleg kitöltve és aláírva „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság címére (Budapest, V., Fűrdő-utca 4. sz.) beküldendő

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczen. Főpostával szemben